



Labās pārvaldības principi Kurzemes pašvaldību un NVO sadarbībā



Sabiedrības integrācijas
fonds



Pārskats ir sagatavots Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.-2014.gada perioda programmas „NVO fonds” apakšprogrammas „Nevalstisko organizāciju darbības atbalsta programma” projekta “Kurzemes NVO atbalsts 2013-2015” ietvaros.

Projektu finansiāli atbalsta Islande, Lihtenšteina un Norvēģija. Programmu „NVO fonds” finansē EEZ finanšu instruments un Latvijas valsts.

Par pārskata saturu atbild Kurzemes NVO atbalsta centrs.

| www.sif.lv | www.eeagrants.lv | www.eeagrants.org |

Saturs

Vispārīga informācija par NVO skaitu un blīvumu Kurzemē	3
NVO skaits Kurzemes novados 01.12.2015.	3
NVO blīvums Kurzemes pašvaldībās.....	3
NVO un pašvaldības mijiedarbība	5
Kā pašvaldība var palīdzēt NVO?	6
Kā NVO var palīdzēt pašvaldībai un sabiedrībai kopumā?	6
Pašvaldību viedoklis: Kas nepieciešams labai sadarbībai ar NVO	7
Ieteikumi NVO sava darba attīstīšanai	8
Ideālais pašvaldības un NVO sadarbības modelis.....	9
Pašvaldību labā prakse sadarbībai ar savām NVO.....	10
NVO kontaktpersona pašvaldībā	10
Projektu konkursi NVO	11
Vienam projektam piešķiramā max. summa.....	11
Līdzfinansējums NVO projektiem	12
Atbalsts NVO telpu nomas un komunālo maksājumu segšanā.....	12
Pašvaldību funkciju deleģēšana NVO	12
NVO pārstāvji pašvaldības komisijās	13

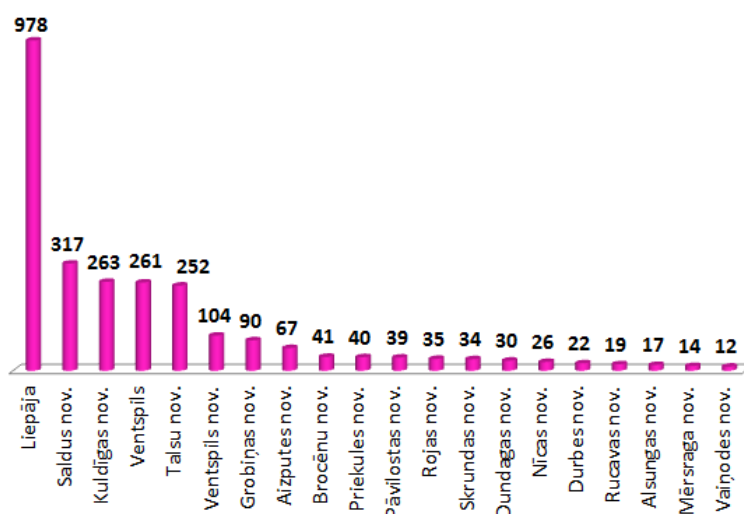
Vispārīga informācija par NVO skaitu un blīvumu Kurzemē

Kurzemes reģionā ir 20 pašvaldības – 2 republikas pilsētas un 18 novadi, kurās kopumā ir reģistrētas 2661 biedrības un nodibinājumi (turpmāk tekstā – NVO) (Lursoft, 01.12.2015.).

Kopumā Kurzemes reģionā dzīvo ap 255 tūkstoši iedzīvotāju, kas nozīmē, ka vidēji reģionā ir 10,4 NVO uz 1000 iedzīvotājiem.

Kurzemē līderis pēc reģistrēto NVO skaita ir Liepāja – 978 organizācijas, bet vismazāk NVO reģistrētas Vaiņodes – tikai 12.

NVO skaits Kurzemes novados 01.12.2015.



Taču, ja ņem vērā, cik daudz ir iedzīvotāju pašvaldībā, tad līderis pēc NVO skaita uz 1000 iedzīvotājiem Kurzemē ir Saldus novads, tam seko Alsungas novads un tikai 3 vietā paliek Liepāja.

NVO blīvums Kurzemes pašvaldībās



NVO KURZEMES ATBALSTA CENTRS

Biedrība „Kurzemes NVO atbalsta centrs”, reģ.nr. 40008038577, Kr. Valdemāra iela 17a, Talsi, LV-3201.
m. 29811722, e-pasts: info@kurzemesnvo.lv



Mērsraga novads: 8,2 NVO uz 1000 iedzīvotājiem
1 582 iedzīvotāju; 13 NVO



Rucavas novads: 7,7 NVO uz 1000 iedzīvotājiem
1 681 iedzīvotāju; 13 NVO



Grobiņas novads: 7,7 NVO uz 1000 iedzīvotājiem
8 929 iedzīvotāju; 69 NVO



Talsu novads: 7,3 NVO uz 1000 iedzīvotājiem
29 447 iedzīvotāju; 216 NVO



Ventspils novads: 7,2 NVO uz 1000 iedzīvotājiem
11 697 iedzīvotāju; 84 NVO

Dundagas novads: 6,9 NVO uz 1000 iedzīvotājiem 4 039 iedzīvotāju; 28 NVO

Brocēnu novads: 6,9 NVO uz 1000 iedzīvotājiem 5 785 iedzīvotāju; 40 NVO

Aizputes novads: 6,2 NVO uz 1000 iedzīvotājiem 8 883 iedzīvotāju; 55 NVO

Durbes novads: 6,0 NVO uz 1000 iedzīvotājiem 2 854 iedzīvotāju; 17 NVO

Ventspils pilsēta: 6,0 NVO uz 1000 iedzīvotājiem 36 274 iedzīvotāju; 216 NVO

Skrundas novads: 5,9 NVO uz 1000 iedzīvotājiem 5 082 iedzīvotāju; 30 NVO

Nīcas novads: 5,8 NVO uz 1000 iedzīvotājiem 3 419 iedzīvotāju; 20 NVO

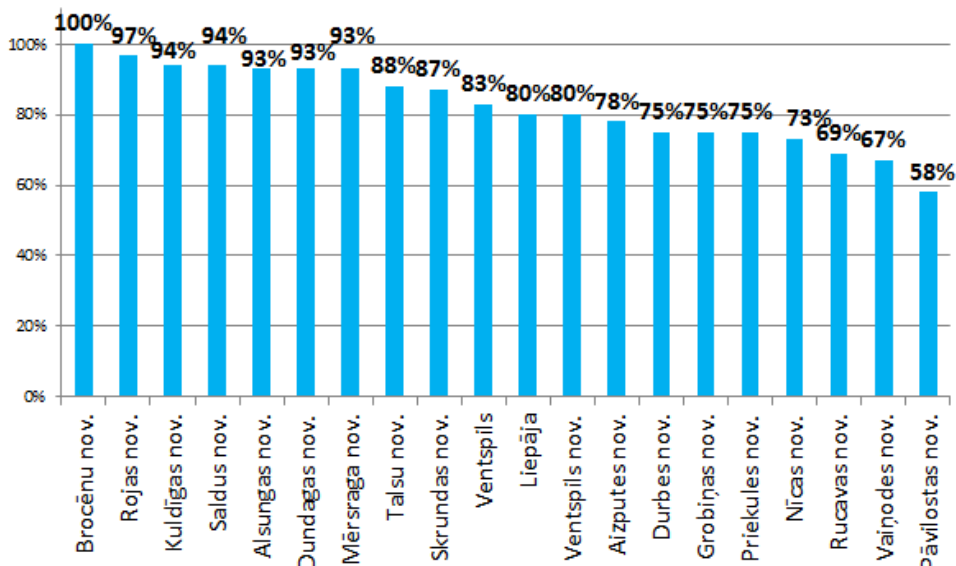
Priekules novads: 5,4 NVO uz 1000 iedzīvotājiem 5 555 iedzīvotāju; 30 NVO

Vaiņodes novads: 3,6 NVO uz 1000 iedzīvotājiem 2 469 iedzīvotāju; 9 NVO

Vēl citādāka aina veidojas, ja ņem vērā, cik no kopējām reģistrētajām NVO pašvaldībā ir nodevušas gada pārskatus par iepriekšējo darbības gadu, šinī gadījumā, par 2014.gadu. Realitātē tas nozīmē, ka daļa no šīm NVO var arī nebūt izvērtušas aktīvu rīcību, taču to vadītāji turpina rūpēties par savas organizācijas pastāvēšanu. Šādas organizācijas var jebkurā brīdī iesaistīties aktivitātēs, izvērst aktīvu rīcību. Jo lielāks NVO skaits novadā, jo lielākas ir iespējas uzlabot dzīves kvalitāti konkrētā novada iedzīvotājiem.

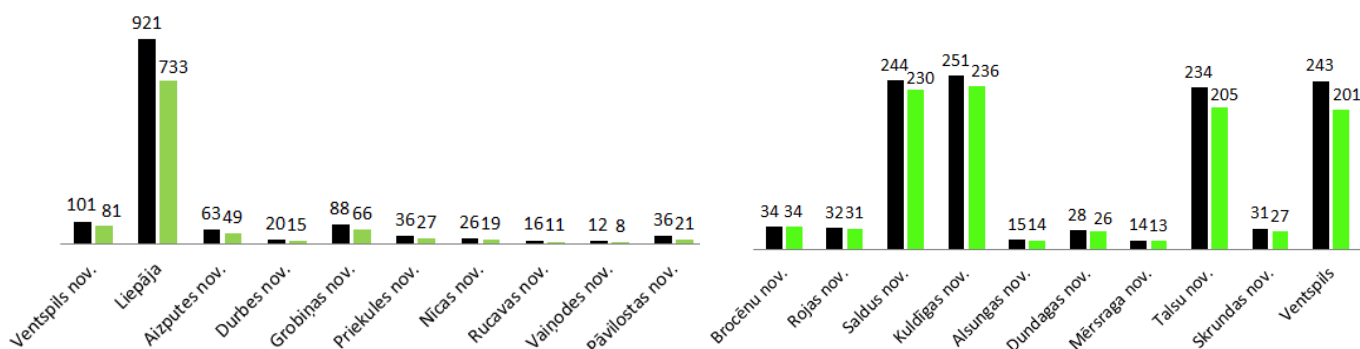
Brocēnu, Rojas, Kuldīgas un Saldus novados ir visaugstākais aktīvo NVO rādītājs (attiecībā, cik no reģistrētajām NVO ir nodevušas gada pārskatus par iepriekšējo gadu).

Novadi, sadalījumā pēc to aktīvajām NVO, 2015



Aktīvo NVO skaits novados, 01.12.2015.

■ kopējais NVO skaits uz 31.12.2014 ■ GP2014 nodevušo skaits līdz 30.11.2015



NVO un pašvaldības mijiedarbība

Vairāku gadu garumā Kurzemes NVO atbalsta centrs ir uzklusījis gan NVO viedokli, ka pašvaldības pārāk maz iesaista NVO sektoru un nav pretimnākošas to aktivitātēm, gan arī pašvaldību viedokli, ka NVO sektors nav gana organizēts, to darbība nav kvalitatīva un vērsta ilgtermiņā, kā arī, ka tām trūkst zināšanu un izpratnes par juridiskiem jautājumiem, pašvaldības funkcijām un iespējām, kā rezultātā ar NVO sektoru ir grūti sadarboties. No vienas puses NVO sektors gaida atbalstu no pašvaldības, bet no otras puses pašvaldība uz NVO sektoru vēlas raudzīties kā uz līdzvērtīgu partneri, kurš nav jāapmāca.

Kurzemes NVO atbalsta centrs ir apkopojis atbildes uz biežāk izskanējušajiem jautājumiem, kuras var palīdzēt uzlabot NVO un pašvaldību sadarbību un savstarpējo mijiedarbību.

Kā pašvaldība var palīdzēt NVO?

- Ar transportu
- Ar telpām (bezmaksas vai par simbolisku samaksu, uz konkrētiem pasākumiem)
- Izsludinot projektu konkursus
- Ar līdzfinansējumu projektu īstenošanām
- Ļaut NVO izmantot savus publicitātes resursus
- Ar darbinieku algas nodrošinājumu
- Ar apmācībām
- Ar speciālistu piesaisti/ konsultācijām

Kā NVO var palīdzēt pašvaldībai un sabiedrībai kopumā?

- Ar mārketingu (spodrina pašvaldības tēlu)
- Ar novada sabiedriskās dzīves aktivizēšanu un dažādošanu (kultūras programmas, dienas centri, u.c.)
- Problēmu risināšanā
- Ilgtspējīgākas un izglītotākas sabiedrības veidošanā (cilvēki neaizbrauc -> rada/ spēj atrast darbvietas -> nodokļu ieņēmumi)
- Nodrošina informācijas apriti
- Sniedz atgriezenisko saiti pašvaldībai no tās iedzīvotājiem
- Apkopo un nodod indivīdam aktuālo informāciju no pašvaldības/valsts/NVO
- Pauž viedokli par lokāliem un valsts notikumiem, pārstāvot indivīdu kopu
- Sniedz konsultācijas
- Sniedz pakalpojumus, pilda deleģētās pašvaldību funkcijas
- Veido izpratni par problēmjaudājumiem un skaidro tās
- Veicina iedzīvotāju sociālo aktivitāti
- Uzklauša gan indivīdu, gan pašvaldību

Pašvaldību viedoklis: Kas nepieciešams labai sadarbībai ar NVO

Ko pašvaldība sagaida no NVO	Kas pašvaldībai traucē sadarboties ar NVO
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kvalitatīvus projektus, kas vērsti uz pēc iespējas lielāku mērķauditoriju ✓ Aktīvus iedzīvotājus, kas palīdzētu pašvaldībai pildīt atsevišķas funkcijas ✓ NVO labās prakses piemērus ✓ Sadarbības partneri kopīgu mērķu sasniegšanai ✓ Lielāku līdzdalību plānošanā, sabiedriskajās apspriešanās ✓ Ieinteresētību savas dzīves kvalitātes uzlabošanā ✓ Izpratni par pašvaldības darbu un problēmām, iespējām, LR likumiem ✓ NVO izstrādātas programmas un plānošanas dokumentus, konstruktīvus priekšlikumus ✓ Lielākas iedzīvotāju aktivitātes dažādu pasākumu organizēšanā, atbalstu sabiedrības aktivizēšanā sportā, kultūrā, sociālajā jomā. ✓ Pozitīvu attieksmi pret pašvaldību ✓ Atgriezenisko saiti ✓ Lai NVO regulāri informē pašvaldību par savām aktivitātēm 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ NVO nostāja/viedoklis, ka pašvaldība ir naudas maks ✓ Valsts noteiktie ierobežojumu ✓ Biedrību savrupā/noslēgtā darbība ✓ Negodīgu iedzīvotāju aktivitāte, skaudība, nenovīdība ✓ Dialoga trūkums, ✓ NVO nespēja konstruktīvi formulēt vajadzības ✓ Savstarpējās sapratnes un komunikāciju trūkums ✓ Vāji un nepārdomāti projekti ✓ Projektos šauras grupas interešu bīdīšana ✓ Projekta rezultātu neatbilstība solītajam. Sākotnēji definētie rezultāti ir pārspīlēti un neatbilst gala rezultātam ✓ Pašvaldību un NVO atšķirīgais skatījums uz mērķi ✓ Pašvaldībā nav plašākai sabiedrībai zināms cilvēks sadarbībai ar NVO ✓ NVO finanšu un administratīvās disciplīnas trūkums ✓ Necaurspīdīga, neizprotama NVO darbība ✓ Cilvēciskais faktors ✓ Neatsaucība no NVO puses ✓ Nepietiekami līdzekļi NVO atbalstam ✓ Lielā birokrātija, neuzticēšanās ✓ NVO rodas brīdī, kad vajag pašvaldības finansējumu ✓ Novadā ir vairākas līdzīgas NVO un to darbības jomas, ir vieni un tie paši vadītāji, rezultātā finansējums tiek prasīts līdzīgiem mērķiem
Kas veicina pašvaldības un NVO sadarbību	Kā nodrošināt sadarbības ilgtspēju
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Konkrētās NVO darba kvalitāte un kapacitāte ✓ Pašvaldībā skaidri formulētas sabiedrības aktivitāšu atbalsta formas un apjomi, izveidoti atbalsta mehānismi ✓ Pietiekams finansējums NVO atbalstam pašvaldības budžetā ✓ Vadības izpratne par nepieciešamību atbalstīt NVO ✓ Savstarpējā komunikācija ✓ Deputātu atsaucība 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Savstarpēju līgumu slēgšana ✓ Kopīgi plānošanas dokumenti, izstrādāti sadarbības modeļi, mērķi ✓ NVO ilgtspējīgs piedāvājums problēmu risināšanā, kurā būtu ieinteresēta pašvaldība ✓ NVO reputācija ✓ Pozitīva pašvaldības attieksme ✓ Pašvaldības algots NVO darba koordinators ✓ Regulāri pašvaldības projektu konkursi NVO sektoram

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pašvaldību dalība NVO kā biedram ✓ Kopīgu kultūras pasākumu organizēšana ✓ NVO vēlme iesaistīties un dot plašāku labumu sabiedrībai ✓ Pozitīva attieksme un interese no pašvaldības puses pret NVO idejām un iespējām ✓ Nebūt augstprātīgiem un neaizrauties tikai ar lieliem projektiem ✓ Skaidri un saprotami izstrādāti noteikumi ✓ Konstruktīva sadarbība ✓ Ja pašvaldības darbinieks ir arī kādas NVO dalībnieks, kas veicina savatarpējo abu pušu izpratni ✓ Pieredze projektu rakstīšanā ✓ Prasme „paprasīt” arī bez projektiem ✓ Labs NVO koordinators ✓ Kopīgi mērķi un vajadzības ✓ Atzīts NVO darbs ✓ Labs cilvēciskais kontakts, ✓ NVO vadītāja personība ✓ Aktīvi un pozitīvi domājoši iedzīvotāji 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ NVO sumināšana, padarītā darba novērtējums ✓ Sadarbība projektu īstenošanā ✓ Sadarbības memorands ✓ Sadarbības programmas izstrāde ✓ NVO vēlme un iespējas piesaistīt vairāk finanšu no citiem avotiem nevis tikai no pašvaldības
--	---

Ieteikumi NVO sava darba attīstīšanai

- Komunikācijas prasmes
- Laiks efektīvai darbībai (lielākā daļa NVO līderu pamatienākumus gūst ar citu nodarbošanos, jo darbs NVO sektorā nav apmaksāts)
- Spēcīgs NVO līderis
- Starptautiskie sakari
- Labās prakses piemēri par veiksmīgu NVO darbu
- Spēja *skatīties plašāk*
- Izpratne par pašvaldības funkcijām, kas ir lēmējvara un kas ir izpildvara
- Strādāt vairākām NVO kopā, veidot koalīcijas un apvienības vienota viedokļa paušanai
- Tiešie kontaktforumi NVO
- Vienota informācijas platforma
- Vienas jomas organizāciju tikšanās iespēja, NVO tīkli
- Organizāciju datu bāze ar kontaktinformāciju, kas strukturēta pa NVO darbības jomām
- Piekļuves iespēja lielo asociāciju datu bāzēm (LPS, Lielpilsētu asociācija)
- Pārstāvniecība pašvaldībās, ministrijās, ES līmenī, utt.
- Lai veiksmīgāk piesaistītu uzņēmēju atbalstu, vēlams NVO iegūt sabiedriskā labuma statusu – uzņēmējs, atbalstot NVO darbību var saņemt nodokļu atlaides
- Apzināties savu lomu un ietekmi uz pašvaldību lēmumu pieņemšanas procesu
- Aktīvāk izmantot savas tiesības pašvaldību lēmumu pieņemšanas procesos

Ideālais pašvaldības un NVO sadarbības modelis

- Pašvaldībai un NVO ir savstarpējais sadarbības/ līdzdarbības līgums
- Pašvaldībās ir atbildīgā persona par NVO (NVO eksperts) – sadarbību un dažādu jautājumu risināšanā
- Pašvaldība sniedz līdzfinansējumu NVO projektiem
- Pašvaldības deleģē NVO īstenot atsevišķas pašvaldības funkcijas vai veido līdzdarbību kādā jomā
- Pašvaldības atbalsta NVO darbību ar resursiem (telpas, elektrība, darbinieku algas)
- Pašvaldības iesaista NVO novadu attīstības plānošanā
- Pašvaldības iesaista NVO resursus sabiedrības informēšanā, saliedēšanā
- NVO ievēl no sava vidus pārstāvjus vai komiteju, lai tā pārstāvētu NVO intereses pašvaldības/ valsts mērogā
- Ir sadarbības padome (NVO pārstāv dažādas jomas)
- Pašvaldības (vairāku pašvaldību?) līmenī tiek organizēta NVO diena.
- NVO organizē iedzīvotāju forumu 1x gadā, iesaistot pašvaldības
- Pašvaldība iesaista NVO ārvalstu sadarbības vizītēs vai ārvalstu viesu uzņemšanā (NVO paplašinās iespējamo sadarbības partneru loks, kontaktinformācija)
- Gan NVO, gan pašvaldībai ir skaidri zināms process, kā notiek to savstarpējā komunikācija un sadarbība
- Ir vienota izpratne par problēmu un tās risinājumu
- Ir laba sadarbība kultūras jomā
- Notiek regulāras savstarpējās tikšanās pašvaldību un NVO cilvēkiem
- NVO organizē apmācības ierēdņiem, politiķiem par aktuālo sabiedrībā
- Pašvaldība veido cilvēcisko, dzīvo saikni - izsaka pateicības NVO līderiem, godina veiksmīgāko projektu vadītājus, informē par to novada līmenī

Pašvaldību labā prakse sadarbībai ar savām NVO

Šajā sadaļā apkopotas līdzšinējās prakses Kurzemes pašvaldībās, kuras tiek veiktas, lai sadarbotos ar NVO un atbalstītu to iniciatīvas.

NVO kontaktpersona pašvaldībā

Lai NVO sektora pārstāvjiem būtu skaidrs, pie kā vērsties pašvaldībā NVO jautājumos, kā arī lai pašvaldībā iekšēji būtu sakārtots, kura persona ir atbildīga par sadarbību ar NVO sektoru, vēlams, ka katrā pašvaldībā vienam no darbiniekiem ir pienākums arī komunicēt ar NVO sektoru un būt atbalsta personai pašvaldībā. Kurzemes NVO centrs ir apkojis aktuālo informāciju par šādām personām Kurzemes reģionā 2015.gadā:

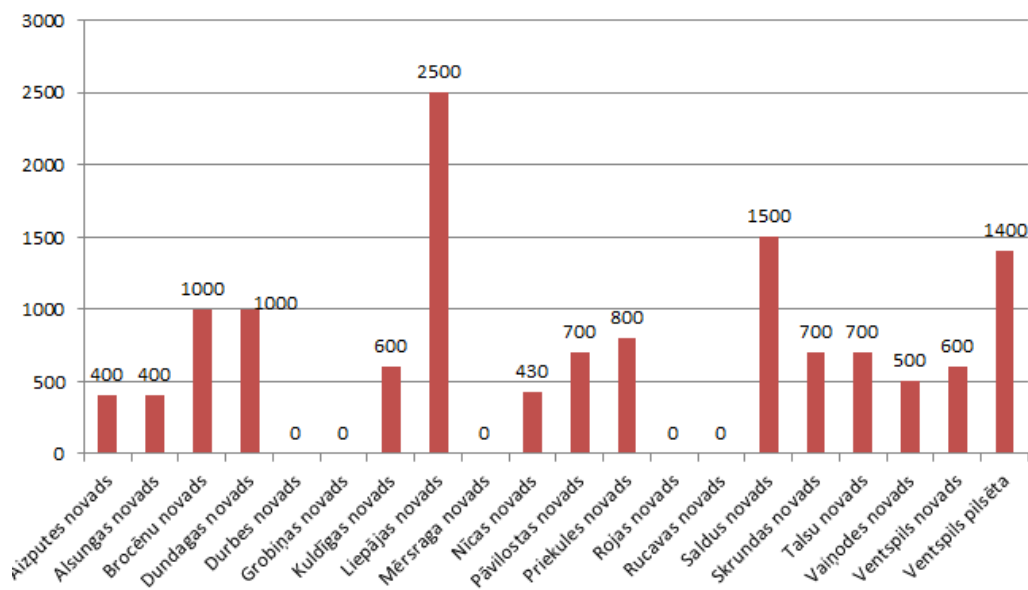
Novads	Amats	Vārds	e-pasts	telefons
Aizputes nov.	Attīstības nodaļa	Biruta Konrāde	biruta@aizpute.lv	26546632
Alsungas nov.	Attīstības nodaļa	Aiga Vanaga	aiga.vanaga@gmail.com	20270718
Brocēnu nov.	Projektu vadītājs	Ginta Andersone	ginta.andersone@broceni.lv	25737360
Dundagas nov.	Projektu vadītāja	Baiba Reimane	baiba.reimane@dundaga.lv	63237857
Durbes novads	nav			
Grobiņas nov.	Attīstības un uzņēmējdarbības nodaļas vadītājs	Uldis Ķepals	uldis.kepals@grobinasnovads.lv	26345680
Kuldīgas nov.	Izpilddirektore	Ilze Dambīte-Dambergā	ilze.dambite@kuldiga.lv	63350100
Liepājas pilsēta	Liepājas pilsētas domes eksperte NVO un sabiedrības integrācijas lietās	Brigita Dreize	brigita.dreize@dome.liepaja.lv	63404721
Mērsraga nov.	nav			
Nīcas novads	Pieaug.izgl.metodiķe	Diāna Ansule	diana.ansule@nica.lv	27809437
Pāvilostas nov.	Projektu koordinatore	Vizma Ģēgere	vizma.gegere@pavilosta.lv	63484561
Priekules novads	Pašvaldības avīzes redaktore	Līga Svāra	priekulesavize@inbox.lv	26171833
Rojas novads	Attīstības nodaļa	Agnese Veckāgane	agnese.veckagane@roja.lv	
Rucavas novads	projektu koordinatore	Kristīne Grudule	kristine.grudule@rucava.lv	26015490
Saldus novads	Saldus novada komisijas darbam ar sabiedriskajām organizācijām un sadarbības partneriem priekšsēdētājs	Aidis Herings	aidis.herings@saldus.lv	29253550
Skrundas novads	Attīstības nodaļas vad.	Zane Eglīte	zane.eglite@skrunda.lv	26665874
Talsu novads	nav			
Vainodes novads	projektu vadītājs	Oskars Zvejs	projekti@vainode.lv	63464500
Ventspils novads	Attīstības nodaļas uzņēmējdarbības atbalsta konsultante	Īrisa Roze-Posuma	irisa.roze-posuma@ventspilsnd.lv	26663245
Ventspils pilsēta	attīst.nod. v.i.	Linda Rudzroga	linda.rudzroga@ventspils.lv	

Projektu konkursi NVO

Lielākajā daļā Kurzemes pašvaldību (16 pašvaldībās no 20) tiek organizēti projektu konkursi, kuros var piedalīties arī NVO. Vienam projektam maximālā pašvaldības atbalstāmā summa svārstās no 400EUR līdz pat 2500EUR, kas gan uzskatām par izņēmumu.

Max. Summa 1 projektam	Pašvaldību skaits
400EUR - 450EUR	3
500EUR	1
600EUR	2
700EUR	3
800EUR	1
1000EUR	2
1400EUR	1
1500EUR	1
2500EUR	1

Vienam projektam piešķiramā max. summa



Atsevišķās pašvaldību projektu konkursos var startēt ne tikai NVO un aktīvie novada iedzīvotāji, taču citas izvēlējušās iespēju ar konkursu palīdzību dot iespēju jebkurai iedzīvotāju grupai, tai skaitā uzņēmējiem, reliģiskām organizācijām un fiziskām personām, saņemt finansējumu.

Mazajās pašvaldībās šāda prakse ir izplatītāka, jo tajās ir salīdzinoši neliels NVO skaits un novada iespēju dažādošanā tiek pieslēgti visas iedzīvotāju grupas. Lielajās pašvaldībās būtiski, lai NVO ir savs projektu konkurss, kurā tām nav jākonkurē ar pašvaldības/ valsts iestādēm un to vajadzībām.

Līdzfinansējums NVO projektiem

Kopumā pašvaldības apzinās, ka to teritorijā esošās NVO ir resurss un instruments, kā uzlabot vietējā novada dzīvi, gan, izmantojot NVO idejas un cilvēku darbības, gan arī to iespēju piesaistīt finansējumu ar projektu starpniecību. Visas pašvaldības atzīst, ka piešķir savām NVO līdzfinansējumu, ja tas nepieciešams projektu īstenošanai, kuriem pamata finansējums iegūts citos projektu konkursos ārpus sava novada. Taču atšķiras kārtība un attieksme, kā šis līdzfinansējums tiek piešķirts. Tikai 3 pašvaldības ir izstrādājušas nolikumu, kurā aprakstīta kārtība, kādos gadījumos un apmēros šis līdzfinansējums tiek piešķirts. Visbiežāk NVO par līdzfinansējuma nepieciešamību raksta iesniegumu, kuru izskata attiecīgās komitejas un tas tālāk tiek apstiprināts domes sēdē.

Atbalsts NVO telpu nomas un komunālo maksājumu segšanā

Tā kā pašvaldībām saistošajos normatīvajos aktos nav konkrēti atrunāts, kādā veidā pašvaldība citai juridiskai organizācijai var nodot bezmaksas lietošanā pašvaldībai piederošas telpas, vienlaicīgi neriskējot, ka tiek apsūdzēta mantas izšķērdēšanā, pašvaldības izmanto dažādas prakses, iekļaujoties juridiski korektā rīcībā. Galvenais – viss atkarīgs no pašvaldības ieinteresētības atbalstīt savas NVO, jo juridiskie risinājumi pastāv.

Lielākā aptaujāto pašvaldību daļa atzīst, ka ir saprotošas un ir pretimnākošas šādai vajadzībai. Ja NVO darbība notiek jau publiskā, pašvaldībai piederošā kultūras iestādē, par to atsevišķa nomas/komunālo maksājumu izdevumu daļa netiek prasīta. Pastāv prakse, ka pašvaldība ar NVO slēdz līgumu par telpu izmantošanu, prasot simbolisku nomas un komunālo izdevumu maksu, kas realitātē neatbilst reālajiem izdevumiem. Tiek slēgti arī deleģējuma līgumi ar NVO par konkrētu funkciju veikšanu novadā, uz kuriem pamatojoties tiek slēgti patapinājuma līgumi, nododot NVO bezmaksas lietošanā pašvaldības telpas.

Lielajās pilsētās – Liepājā un Ventspilī – situācija ir atšķirīgāka. Piem., Liepājā, ņemot vērā milzīgo NVO skaitu pilsētā, pašvaldība nevar nodrošināt bezmaksas telpas visām NVO, kuras to vēlētos, tāpēc pašvaldība konceptuāli neatbrīvo nevienu NVO no komunālo maksājumu segšanas, taču cenšas palīdzēt tām gūt finansējumu ar citām metodēm (projektu konkursi, līdzfinansējuma līgumi), ja NVO devums pilsētai un sabiedrībai ir nozīmīgs.

Pašvaldību funkciju deleģēšana NVO

Ja pašvaldībai ir deleģējuma līgumi ar NVO, tas apliecina, ka konkrētai pašvaldībai ir ne laba tikai laba sadarbība ar NVO sektoru un izpratne par NVO darba pienesumu novadā, bet arī, ka pašvaldībā ir gana spēcīgas un kvalitatīvas NVO, kurām var uzticēties.

Ir situācijas, kad deleģējuma līgums ar NVO netiek slēgts, bet vienkārši tiek iepirkts pakalpojums, biedrībai iesniedzot rēķinu vai slēgts līdzfinansējuma līgums ar NVO par pakalpojuma nodrošināšanu. Ja šāda pakalpojumu pirkšana/līdzfinansēšana kādā jomā ir regulāra un pakalpojumu sniedz viena un tā pati NVO, arī var uzskatīt, ka šīs funkcijas nodrošināšanu pašvaldība faktiski jau ir deleģējusi konkrētajai NVO.

Deleģējuma līgumus pašvaldības slēdz arī situācijās, lai juridiski risinātu jautājumu, kā palīdzēt savām NVO ar telpu nomas un komunālo maksājumu izdevumiem, kā arī lai atbalstītu to

pamatdarbības aktivitātes. Šāda situācija parasti ir pašvaldībās, kuras izprot savu NVO darba pienesumu kopējās novada dzīves kvalitātes celšanā un ir ieinteresētas spēcīgu NVO pastāvēšanā. Šādi ir lētāk nodrošināt kādas jomas attīstību pašvaldībā, nekā visas funkcijas veikt tikai ar pašvaldības darbinieku un iestāžu palīdzību, jo NVO parasti ir ļoti aktīvas dažādu projektu finansējumu piesaistē. Turklāt NVO parasti apvieno aktīvus un novada attīstībā ieinteresētus iedzīvotājus, kas pats par sevi jau ir ieguvums, kas nodrošina arī brīvprātīgā darba esamību.

NVO pārstāvji pašvaldības komisijās

Mazajos novados nav populāra prakse veidot komisijas papildu likumā noteiktajām obligātajām komisijām, līdz ar to arī tajās netiek iesaistīti NVO pārstāvji. Taču var runāt par tendenci veidot komisiju darbam ar nevalstiskajām organizācijām, to projektu vērtēšanai, līdzfinansējuma piešķiršanai.

Mazajos novados sabiedriski aktīvie iedzīvotāji lielā mērā jau ir iesaistīti novada plānošanas un ikdienas norišu dzīvē, tāpēc ir bieži sastopama situācija, kad pašvaldības deputāts vai darbinieks ir arī kādas NVO pārstāvis. Līdz ar to, uz jautājumu, vai pašvaldības komisiju darbā iekļauti arī vietējo NVO pārstāvji, atbilde bieži ir JĀ, kaut gan realitātē tie ir tie paši pašvaldību darbinieki.